

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Ivy Suneghové a soudkyň Mgr. Lucie Králové a Mgr. Soni Burešové a ve věci

žalobkyně: **L. F.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Bobkem
sídlem Muchova 223, 160 00 Praha 6

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO 00025429
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 42, 128 00 Praha 2

o zaplacení 105 000 Kč s příslušenstvím, o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 7. února 2020 (správně 18. června 2021 – poznámka odvolacího soudu), č. j. 45 C 7/2019-129,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve výroku I ohledně částky 20 000 Kč s příslušenstvím **mění** tak, že se **zamítá** žaloba na zaplacení částky 20 000 Kč s 8,05% úrokem z prodlení z této částky od 20. 3. 2019 do zaplacení, jinak se v tomto výroku **potvrzuje** s tím, že výše úroků z prodlení, které je žalovaná povinna žalobkyni zaplatit z částky 20 000 Kč, činí 8,05%.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně 30 798 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku rukám Mgr. Pavla Bobka, advokáta.

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradu nákladů odvolacího řízení 8 228 Kč do 15 dnů od právní moci rozsudku k rukám Mgr. Pavla Bobka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud I. stupně výrokem I žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni 40 000 Kč spolu s úrokem z prodlení z této částky od 20. 3. 2019 do zaplacení do 15 dnů od právní moci rozsudku, výrokem II žalobu, kterou se žalobkyně domáhá na žalované zaplacení částky 65 000 Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně z uvedené částky od 19. 9. 2018 do zaplacení a s úrokem z prodlení od 19. 9. 2018 do 19. 3. 2019 zamítl, výrokem III žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení obou stupňů 18 156 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku.
2. Soud I. stupně takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala náhrady nemajetkové újmy vzniklé jí v souvislosti s trestním řízením vedeným u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 1 T 152/2016, v jehož rámci byla stíhána pro přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 tr. zák. a rozsudkem uvedeného soudu ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 T 152/2016-200, byla obžaloby dle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěna. Žalobkyně uvedla, že se cítí být tímto trestním stíháním závažným způsobem poškozena na své cti, důstojnosti a soukromí. Tato situace negativně zasáhla do její osobnostní integrity, poškodila výrazným způsobem její rodinný život, značně ovlivnila její pověst na malém městě, postavení ve vztahu k široké veřejnosti, tak i blízkým či známým. Po celou dobu trestního řízení žila v nejistotě, jak celá věc dopadne, s čímž se pojilo i to, že žalobkyně a její rodina byly ve stresu a v obavách o její další budoucnost. V danou dobu byla žalobkyně na rodičovské dovolené, což její obavy o další budoucnost její rodiny umocňovalo, a to zejména pod tíhou hrozby v podobě uplatňované výše náhrady školy od poškozené v daném trestním řízení. Uplatňovaná částka by pro žalobkyni byla likvidační, tudíž obavy o budoucnost byly o tuto skutečnost umocněné. Dne 19. 9. 2018 žalobkyně uplatnila své nároky na náhradu školy a nemajetkové újmy u Ministerstva spravedlnosti ČR, které jí v rámci mimosoudního projednání nároku přiznalo náhradu nákladů trestního řízení a co do uplatněného nároku na náhradu nemajetkové újmy konstatovalo, že v předmětném trestním řízení bylo vydáno nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád) (dále jen „zákon č. 82/1998 Sb.“), a vyslovilo omluvu. Peněžité zadostiučinění žalobkyni však neposkytlo.
3. Žalovaná učinila nesporným, že žalobkyně u ní nárok předběžně uplatnila 19. 9. 2018 a že ve vztahu k nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním konstatovala, že v řízení vedeném u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 1 T 152/2016 bylo vydáno nezákonné rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. a žalobkyni se omluvila. Žalovaná dále učinila nesporným průběh trestního řízení a k výši peněžitého zadostiučinění požadovaného žalobkyní uvedla s poukazem na závěry vyslovené Městským soudem v Praze v rozhodnutí sp. zn. 55 Co 293/2013, že se jedná o nepřiměřenou částku, a její přiznání by bylo v rozporu s požadavkem zohlednění povahy trestní věci uvedeným v nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 3. 2018, sp. zn. II. ÚS 2175/16. Předmětné trestní řízení trvalo 1 rok a 9 měsíců, tedy přiměřenou dobu. Žalobkyně tvrzené důsledky trestního stíhání v nemajetkové sféře neprokázala, a proto je konstatování nezákonného rozhodnutí spolu s poskytnutou omluvou dostatečnou satisfakcí. Žalovaná v neposlední řadě upozornila, že v prodlení mohla být až od 20. 3. 2019, neboť žalobkyně u ní nárok předběžně uplatnila dne 19. 9. 2018.
4. Soud I. stupně vzal za prokázané, že žalobkyně žádostí ze dne 18. 9. 2018 uplatnila u žalované nárok na odškodnění za nezákonné trestní stíhání vedené u Okresního soudu v Jičíně pod sp. zn. 1 T 152/2016, a to jednak obhajné ve výši 79 204,71 Kč, jednak zadostiučinění za nemajetkovou

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

újmu ve výši 105 000 Kč. Tuto žádost žalovaná vyřídila stanoviskem ze dne 31. 1. 2019 doručeným zástupci žalobkyně téhož dne, v němž vyhověla nároku na obhajné ve výši 59 353,44 Kč (tuto částku poukázala na účet zástupce žalobkyně dne 4. 2. 2019), konstatovala nezákonnost daného řízení a vyslovila omluvu žalobkyni.

5. Trestní stíhání žalobkyně pro přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1 tr. zák. bylo zahájeno usnesením Policie ČR ze dne 29. 6. 2016, č. j. KRPA-111529-31/TČ-2015-050471, které bylo doručeno žalobkyni dne 9. 8. 2016. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně dne 12. 8. 2016 blanketní stížnost, která byla dne 7. 9. 2016 předložena Okresnímu státnímu zastupitelství v Jičíně, které ji usnesením ze dne 9. 9. 2016, č. j. 1 ZT 158/2016-12, zamítlo. Žalobkyně do spisu založila plnou moc ze dne 16. 8. 2016 udělenou Mgr. Pavlovi Bobkovi k jejímu zastupování. Téhož dne právní zástupce žalobkyně nahlížel do spisu. Dne 15. 7. 2016 vyzval policejní orgán poškozenou, aby si ke svému zastupování zvolila zmocněnce. Vzhledem k tomu, že poškozená si zmocněnce nezvolila, podal policejní orgán dne 20. 7. 2016 Okresnímu soudu v Jičíně žádost o ustanovení zmocněnce soudem. Dne 23. 8. 2016 ustanovil Okresní soud v Jičíně usnesením č. j 25 Nt 1232/2016-3, které nabylo právní moci dne 20. 9. 2016, zmocněnce. Dne 27. 10. 2016 byl zástupce žalobkyně vyzvolen o plánovaném výslechu žalobkyně. Dne 7. 11. 2016 vyslechl policejní orgán žalobkyni jako obviněnou. Téhož dne právní zástupce žalobkyně nahlížel do spisu. Dne 22. 11. 2016 vyslechl policejní orgán svědka R. Dne 29. 11. 2016 byli účastníci řízení vyzvoleni o možnosti prostudovat trestní spis. Dne 6. 12. 2016 prováděla policie šetření v rejstříku trestů (bez záznamu u žalobkyně). Dne 7. 12. 2016 podal policejní orgán pod č. j. KRPA-111529-83/TČ-2015-050471 návrh na podání obžaloby a dne 12. 12. 2016 podalo Okresní státní zastupitelství v Jičíně pod č. j. 1 ZT 158/2016-19 obžalobu, o čemž byla žalobkyně informována sdělením z téhož dne. Dne 30. 12. 2016 vydal Okresní soud v Jičíně pod č. j. 1 T 152/2016-138 trestní příkaz, jímž žalobkyni odsoudil k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců s podmíněným odkladem na dobu 18 měsíců. Trestní příkaz byl zrušen na základě odporu podaného žalobkyní dne 10. 1. 2017. Hlavní líčení, nařizené na 8. 3. 2017 a 22. 3. 2017, bylo k žádostem zástupců účastníků odročeno. Dne 3. 4. 2017 prostudovala žalobkyně spis a dne 7. 4. 2017 jej prostudoval její právní zástupce. Hlavní líčení se u Okresního soudu v Jičíně konalo ve dnech 12. 4. 2017, 15. 5. 2017 a 28. 6. 2017, kdy byl vydán rozsudek Okresního soudu v Jičíně č. j. 1 T 152/2016-200, jímž byla žalobkyně zproštěna obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. s tím, že zažalovaný skutek není trestným činem. Státní zástupce v závěrečné řeči přitom navrhoval totožný trest, jako byl uložen trestním příkazem, tedy v trvání 8 měsíců s podmíněným odkladem na dobu 18 měsíců. Rozsudek byl vyhotoven dne 31. 1. 2018 a rozeslán účastníkům, žalobkyni byl doručen 5. 2. 2018, státnímu zástupci 1. 2. 2018. Proti rozsudku se státní zástupce dne 5. 2. 2018 odvolal. Toto odvolání bylo usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 3. 2018, č. j. 11 To 53/2018-231, zamítnuto a téhož dne toto usnesení nabylo právní moci.
6. V trestním řízení slyšený znalec Ing. Jiří Formánek vyjádřil při hlavním líčení konaném dne 15. 5. 2017 za účasti státního zástupce, zmocněnce poškozené, obhájce a obžalované a veřejnosti podiv nad tím, že osoba, která měla vyjížděku vést, řádně nekontrolovala správné nasedláni s tím, že děvče, které vyjížděku vedlo, nemělo pražádnou kvalifikaci. Sám trenérskou licenci nemá. Při hlavním líčení konaném dne 12. 4. 2017 otec poškozené J. V. vypověděl, že nevěděl, že ranč pana R., kam jeho dcera začala chodit na ježdění, není prioritně orientován na vyjížděky, že koně na ranči nejsou koně z jízdárny a neplatí tam pravidla jízdáren. Pan R. s ním chtěl projednat otázku pojištění, ale tato otázka nebyla uzavřena, protože krátce po zahájení docházky dcery na ranč došlo k osudné události. O ježdění dcery v jízdárnách prakticky nic nevěděl, spíše se o většině věcí domníval.
7. Svědek P. R. vypověděl, že zde žalobkyně u něj nepracovala, pouze chodila ke koním. Je zkušenou jezdkyňou, dokáže jezdit bez problémů i bez sedla, má dlouhodobé a obsáhlé zkušenosti. Po inkriminovaném úrazu k němu ještě chvíli chodila, pak se přestěhovala do xxx, narodil se jí syn a v podstatě přestala docházet. Pokud by se ucházela o práci u koní, žádali by si o ní reference.

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

V okolí Jičína jsou ranče, lidé se mezi sebou stýkají a svědek byl ze všech stran dotazován na to, co se stalo, co měla žalobkyně provést, a v široké koňské veřejnosti, možná v rámci celého okresu, tak bylo trestní stíhání žalobkyně známo.

8. Na základě shora uvedeného soud I. stupně uzavřel, že v řízení vedeném u Okresního soudu v Jičíně sp. zn. 1 T 152/2016 došlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., kterým bylo usnesení o zahájení trestního stíhání žalobkyně ze dne 29. 6. 2016. V příčinné souvislosti s vydáním tohoto nezákonného rozhodnutí vznikla žalobkyni majetková škoda, kterou představují náklady vynaložené žalobkyní na obhajobu v trestním řízení, kterou žalovaná žalobkyni nesporeovala a z větší části uhradila, s čímž se žalobkyně spokojila a neučinila ji tak předmětem řízení (navzdory tomu, že žaloba je nadepsána jako „žaloba na náhradu škody a náhradu nemajetkové újmy“). Je tak zřejmé, že vznikla odpovědnost státu za škodu způsobenou při výkonu státní moci ve smyslu ustanovení § 1 zákona č. 82/1998 Sb., neboť tato odpovědnost vzniká za současného splnění třech předpokladů, kterými jsou nesprávný úřední postup či nezákonné rozhodnutí, vznik škody a příčinná souvislost mezi těmito. Předmětem tohoto řízení tak byla otázka, zda žalobkyni náleží finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu, spočívající v nezákonném trestním stíhání a na něj navazujících zásahů do osobní cti, důstojnosti a soukromí žalobkyně, osobnostní integrity, rodinného života, pověsti na malém městě, postavení ve vztahu k široké veřejnosti, tak i blízkým či známým, nejistotě z výsledku trestního řízení, jakož i stresu a v obavách z budoucnosti.
9. Soud I. stupně posuzoval nejprve délku řízení, které započalo 29. 6. 2016 (z pohledu žalobkyně však za počátek řízení lze považovat až 9. 8. 2016, kdy jí bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání) a skončilo 27. 3. 2018, trvalo tedy celkem 19 a půl měsíce, přičemž probíhalo na dvou stupních soudní soustavy. V řízení soudy postupovaly plynule, bez větších průtahů, ojedinělý průtah v řízení spočíval v opožděném vyhotovení zprošťujícího rozsudku. Vzhledem k přítomnosti právního zástupce žalobkyně při vyhlášení rozsudku nebylo již opožděné vyhotovení rozsudku spojeno s nejistotou žalobkyně o výsledku trestního řízení. Ojedinělý průtah v řízení lze však tolerovat, jestliže se na délce řízení zásadně neprojevil. V daném případě se jednalo o přibližnou prodlevu sedmi měsíců mezi vyhlášením rozsudku a jeho vyhotovením. Žalobkyně byl stíhána pro trestný čin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti dle §147 odst. 1 tr. zák. a byla ohrožena trestem odnětí svobody v trvání až na dvě léta nebo zákazem činnosti. Vzhledem k tomu, že žalobkyně v předchozí době nebyla nikdy odsouzena, hrozil jí maximálně podmíněný trest odnětí svobody, když i sám státní zástupce navrhoval trest při dolní hranici trestní sazby a s podmíněným odkladem.
10. Pokud jde o zásah do osobnostních práv žalobkyně, o trestním stíhání žalobkyně věděla široká odborná veřejnost. V rámci trestního řízení se znalec poněkud nevybíravým způsobem vyjadřoval o jejích jezdeckých schopnostech, byť jí sám nikdy jezdit či sedlat neviděl, pouze je dovozoval ze skutečnosti, že žalobkyně nemá trenérskou licenci (kterou však rovněž sám nemá). Toto své vyjádření pronesl v přítomnosti dalších osob, včetně zmocněnce poškozené, čímž mohl vzbudit dojem, že žalobkyně navzdory svým zkušenostem je na koni ještě méně zkušená než sama poškozená. Byť se jednalo o provozování koníčku, trestní stíhání přesto mohlo negativně ovlivnit pověst žalobkyně natolik, že tato již ztratila chuť dále jezdit.
11. Soud I. stupně daný případ porovnával s případem řešeným ve věci sp. zn. 31 C 548/2014, v níž tamějšímu poškozenému za totožně kvalifikovaný trestný čin hrozila (stejně jako současné žalobkyni) rovněž sazba šesti měsíců až čtyř let a délka trestního stíhání činila 20 měsíců, tedy obdobně jako u žalobkyně. Stejně jako v případě žalobkyně nebyl poškozený ve vazbě. Zatímco v případě žalobkyně došlo k zásahu do osobní pověsti a negativnímu dopadu v rámci volnočasové aktivity, ve srovnávacím případě došlo k zásahům do profesního života poškozeného, který trpěl depresivními stavy a měl problémy se spánkem a trestnímu stíhání čelil v nepříznivém zdravotním stavu. Tomuto poškozenému se dostalo zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání ve výši 50 000 Kč. Žalobkyně byla v době trestního stíhání na mateřské jako samozivitelka a současně na ni musel

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

působit určitý stres z toho, že bude muset nahradit případnou náhradu škody poškozeným. Soud I. stupně vzhledem k tomu, že u žalobkyně došlo pouze k zásahu do volnočasové aktivity, nikoli profesního života, a nedošlo k významným zásahům do jejího zdravotního stavu, jí přiznal odškodnění ve výši 40 000 Kč včetně úroku z prodlení ode dne následujícího po marném uplynutí lhůty k dobrovolnému plnění ze strany žalované. Ve zbývajícím rozsahu soud I. stupně žalobu zamítl.

12. O nákladech řízení rozhodl soud I. stupně dle § 142 odst. 1 o.s.ř. Před soudem I. stupně měla v první fázi (před vrácením věci odvolacím soudem) žalovaná, jejíž náklady činí 300 Kč (paušální náhrada hotových výdajů podle § 151 odst. 3 o.s.ř. za vyjádření k žalobě podle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb.). V odvolacím řízení a následném řízení před soudem prvního stupně byla plně úspěšná žalobkyně, když i jen částečný úspěch ohledně nemajetkové újmy je považován jako úspěch plný. Náklady vynaložené žalobkyní činí 18 456 Kč a sestávají z odměny za zastupování advokátem za 4 úkony 7 940 Kč (podání odvolání, účast na jednání soudu 23. 2. 2021, 6. 4. 2021 a 18. 6. 2021) dle advokátního tarifu, včetně 4x režijních paušálů po 300 Kč dle advokátního tarifu, to vše s 21% DPH a zaplaceným soudním poplatkem ve výši 2 000 Kč. Z důvodu ekonomiky řízení soud I. stupně od nákladů řízení žalobkyně odečetl náklady řízení žalované a přiznal žalobkyni částku 18 156 Kč.
13. Proti výrokům I a III podala odvolání žalovaná z důvodů dle § 205 odst. 2 písm. e) a g) o.s.ř. Neztotožnila se se soudem I. stupně, který žalobkyni přiznal zadostiučinění ve výši 40 000 Kč za prokázané zásahy do osobní pověsti, negativní dopad v rámci volnočasové aktivity a současně stres z možné náhrady škody poškozené. V řízení totiž nebyl proveden výslech žalobkyně, neboť ta se k jednání nedostavila a její zástupce na jejím výslechu netrval. Svědek R. k osobním poměrům žalobkyně ničeho neuvedl, stejně jako k tomu, že by na jiný raňč přestala žalobkyně docházet z důvodu trestního řízení - na jeho raňč přestala docházet z důvodu svého odstěhování. K osobním poměrům žalobkyně nebylo ničeho zjištěno ani z trestního spisu. Zjistil-li soud I. stupně na základě svědecké výpovědi, že žalobkyně ztratila chuť jezdit, dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním.
14. Soud I. stupně vzal dále za prokázané zásahy do osobní pověsti žalobkyně, neboť se znalec při hlavním líčení negativně vyjadřoval o jejích jezdeckých schopnostech. Soudní znalec není orgánem činným v trestním řízení, žalovaná za jeho činnost neodpovídá dle § 3 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. Má-li být příčinou zásahu do osobní pověsti žalobkyně vyjádření znalce, nelze to klást k tíži žalované, stejně jako fakt, že na hlavním líčení byla přítomna poškozená se svými zákonnými zástupci, zmocněnkyní a veřejnost.
15. Žalovaná se též neztotožnila se soudem I. stupně, který z výpovědi svědka R. dospěl k závěru, že o trestním stíhání se dozvěděla široká odborná veřejnost. Koňskou veřejnost snad po celém okrese, která dle svědka o trestním stíhání věděla, nelze považovat za širokou odbornou veřejnost. Navíc je třeba zohlednit, že se nejednalo o profesi žalobkyně a že by se v důsledku povědomí o trestním stíhání žalobkyně v rámci okresu tato nemohla dále věnovat jízdě na koni.
16. Příčinou obavy žalobkyně z možné náhrady škody poškozené v trestním řízení je samotná škodní událost a nikoli trestní řízení. Poškozená se mohla po žalobkyni domáhat náhrady škody i v civilním řízení.
17. Soud I. stupně nedostatečně porovnal tuto věc s jinými obdobnými případy – ve věci jím porovnávané projednávané pod sp. zn. 31 C 548/2014 bylo poškozenému přiznáno zadostiučinění ve výši 50 000 Kč za prokázané zásahy do profesního života, depresivní stavy a poškození zdraví, poškozený byl stíhán 20 měsíců a byl ohrožen trestní sazbou od 6 měsíců do 4 let. Tento případ tak není vhodný k porovnání, neboť tamějšímu poškozenému byla způsobena závažnější nemajetková újma a byl stíhán pro trestný čin s vyšší trestní sazbou. Soud I. stupně nevysvětlil, jak se jednotlivé rozdílné či shodné znaky promítly do výše zadostiučinění.

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

18. Žalovaná shrnula, že žalobkyni poskytnutá omluva představuje dostatečné zadostiučinění s ohledem na skutečnost, že žalobkyně byla stíhána pro nedbalostní přečin těžkého ublížení na zdraví a byla ohrožena trestem odnětí svobody do 2 let, trestní stíhání trvalo od 9. 8. 2016 do 27. 3. 2018 a bylo rozhodováno jak soudem I. stupně, tak i soudem odvolacím, závažné zásahy v osobnostní sféře žalobkyně způsobené trestním řízením nebyly prokázány. Přiznané zadostiučinění ve výši 40 000 Kč je tak nepřiměřeně vysoké.
19. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku I změnil tak, že žaloba se co do částky 40 000 Kč s úrokem z prodlení z této částky od 20. 3. 2019 do zaplacení zamítá.
20. Žalobkyně se ztotožnila se všemi výroky rozhodnutí soudu I. stupně. Bylo jí přiznáno minimální zadostiučinění, o kterém by ve slušné společnosti ani neměl být veden spor.
21. Odvolací soud z podnětu a v rozsahu podaného odvolání přezkoumal napadený rozsudek (tj. výrok I a akcesorický nákladový výrok III) včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle § 212 a § 212a o.s.ř., dokazování částečně doplnil (§ 213 odst. 4 o.s.ř.) a učinil následující skutková zjištění.
22. Zde žalobkyně v rámci svého výslechu jako obviněná v namítaném řízení ke svým osobním poměrům dne 7. 11. 2016 uvedla, že je na rodičovské dovolené se synem K. B., její měsíční příjem činí cca 5 900 Kč, absolvovala SOU kuchař – číšník a je nemajetná. (protokol o výslechu obviněného ze dne 7. 11. 2016)
23. K trestnímu řízení se s nárokem na náhradu škody ve výši 50 631 Kč připojila Zdravotní pojišťovna Ministerstva vnitra. (poučení poškozené právnické osoby v trestním řízení ze dne 29. 6. 2016)
24. Podáním ze dne 16. 1. 2017 se k trestnímu řízení s nárokem na náhradu škody připojila i poškozená M. V. Uplatnila nárok na bolestné ve výši 90 788 Kč a za ztížení společenského uplatnění ve výši 180 320 Kč, tj. celkem nárok na náhradu škody ve výši 271 108 Kč. (připojení poškozené M. V. k trestnímu řízení ze dne 16. 1. 2017)
25. Po takto doplněném dokazování dospěl odvolací soud k následujícím závěrům.
26. Ačkoli v napadeném rozsudku soud I. stupně uvedl, že postupoval dle § 115a o.s.ř. a ve věci rozhodl bez nařízení jednání, vyplývá z obsahu spisu, že napadeným rozsudkem o věci rozhodl poté, co jeho první rozsudek ze dne 7. února 2020, č. j. 45 C 7/2019-79, jímž ve věci vskutku rozhodl dle ustanovení § 115a o.s.ř., byl zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 3. července 2020, č. j. 14 Co 155/2020-95, a poté, kdy při několika jednáních provedl dokazování.
27. Z důkazů takto provedených učinil soud I. stupně správná skutková zjištění týkající se průběhu trestního stíhání vedeného proti zde žalobkyni. Správně tak zjistil, že toto trestní stíhání zde žalobkyně jako obviněné ze spáchání přečinu těžké ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 tr. zákoníku bylo zahájeno usnesením policejního orgánu ze dne 29. 6. 2016, které jí bylo doručeno dne 9. 8. 2016. Dne 12. 12. 2016 podalo Okresní státní zastupitelství v Jičíně obžalobu a zde žalobkyně byla trestním příkazem Okresního soudu v Jičíně ze dne 30. 12. 2016 odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 8 měsíců s podmíněným odkladem na dobu 18 měsíců. Zde žalobkyně podala proti trestnímu příkazu odpor a hlavní líčení proběhla u Okresního soudu v Jičíně ve dnech 12. 4. 2017, 15. 5. 2017 a 28. 6. 2017, kdy po návrhu státního zástupce na uložení totožného trestu, který byl zde žalobkyni uložen trestním příkazem, byl vydán rozsudek, jímž byla žalobkyně obžaloby zproštěna dle § 226 písm. b) tr. ř. Státní zástupce se proti rozsudku odvolal a rozsudek byl písemně vyhotoven až dne 31. 1. 2018. Odvolání státního zástupce bylo odmítnuto usnesením Krajského soudu v Hradci Králové usnesením ze dne 27. 3. 2018, které téhož dne nabylo právní moci. Z těchto skutkových zjištění proto nadále vychází i odvolací soud.
28. Soud I. stupně správně posoudil žalobkyní uplatněný nárok na náhradu nemajetkové újmy způsobené zahájením a vedením předmětného trestního stíhání podle ustanovení § 5 písm. a), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 31a odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb. (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 1990, sp. zn. 1 Cz 6/90, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

č. 35/1991, a rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 3. 2003, sp. zn. 25 Cdo 1487/2001). Judikatura Nejvyššího soudu je zde ustálena v závěru, že právo na náhradu újmy způsobené zahájením a vedením trestního stíhání lze uplatnit i v případech, kdy usnesení o zahájení trestního stíhání nebylo zrušeno, ale trestní stíhání bylo zastaveno nebo došlo ke zproštění obžaloby. Zastavení trestního stíhání a zproštění obžaloby mají podle judikatury stejné důsledky jako zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání pro nezákonnost, jestliže k nim došlo z určitých důvodů (v zásadě proto, že předpoklad o spáchání trestného činu obviněným nebyl potvrzen).

29. Dle ustálené judikatury se lze zabývat otázkou formy a případné výše zadostiučinění dle § 31a odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb. tehdy, dojde-li soud po provedeném dokazování k závěru, že odpovědnostním titulem byla porušena konkrétní práva žalobce a že mu v důsledku toho vznikla nemajetková újma (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, uveřejněný pod číslem 67/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Obecně lze říci, že každé trestní řízení negativně ovlivňuje osobní život trestně stíhaného, na kterého je sice do okamžiku právní moci meritorního rozhodnutí třeba pohlížet jako na nevinného, avšak samotný fakt trestního stíhání je zátěží pro každého obviněného (k tomu srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04). Již samotné trestní stíhání výrazně zasahuje do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti, a to tím spíše, jedná-li se o obvinění „liché“, což je posléze pravomocně stvrzeno zprošťujícím rozsudkem soudu, podle něhož se skutek, z něhož byl jednotlivec obviněn a obžalován, nestal, případně nebyl trestným činem (k tomu srov. nález Ústavního soudu ze dne 17. 6. 2008, sp. zn. II. ÚS 590/08).
30. V rozsudku ze dne 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněném pod číslem 122/2012 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, Nejvyšší soud uvedl, že se zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, poskytuje podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb., jenž je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jenž tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soudy při stanovení formy či výše zadostiučinění vychází především z povahy trestní věci, též z délky trestního stíhání, a především dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tedy její příznání je nad rámec konstatování porušení práva namísto pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat. Též zde bylo konstatováno, že výše příznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění příznaného v případě skutkově obdobném. Významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna.
31. K upřesnění výše uvedených závěrů došlo rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, sp. zn. 30 Cdo 1747/2014, uveřejněným pod číslem 67/2016 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jímž bylo doplněno, že výše zadostiučinění příznaného podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, musí odpovídat vyšší zadostiučinění příznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna.
32. Pokud jde o povahu trestní věci, ta vyplývá ze závažnosti trestného činu kladeného poškozené osobě za vinu a souvisí s hrozbou trestního postihu (druhem a výší trestu) a případného společenského odsouzení.
33. Délka trestního řízení zohledňuje to, po jak dlouhou dobu zásah do osobnostních složek poškozeného v důsledku proti němu vedeného trestního řízení trval.

34. Kritérium následků způsobených trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného umožňuje zohlednit individuální následky trestního stíhání v podobě morálního narušení osobnosti poškozeného v době trestního stíhání a narušení jeho profesní, soukromé, rodinné, případně i jiné sféry života.
35. Vedle shora popsanych kritérií je třeba podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. při stanovení formy a výše zadostiučinění přihlédnout k okolnostem, za nichž k nemajetkové újme došlo, tj. zejména k okolnostem týkajícím se vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, okolnostem zahájení trestního stíhání předcházející či jej provázející, apod.
36. V projednávané věci trvalo trestní stíhání zde žalobkyně od 29. 6. 2016, kdy bylo zahájeno, do 27. 3. 2018, a zde žalobkyně byla stíhána pro přečin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 odst. 1 tr. zákoníku. Obžaloby byla zproštěna podle § 226 písm. b) tr. ř.
37. Pokud jde o povahu trestní věci, pak soud I. stupně správně zohlednil, že zde žalobkyně byla ohrožena trestem odnětí svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.
38. Ve vztahu k délce namítaného trestního stíhání soud I. stupně správně zohlednil, že usnesení o zahájení trestního stíhání bylo zde žalobkyni doručeno až dne 9. 8. 2016 a správně v souvislosti s tím vzal za rozhodnou délku trestního stíhání počínaje tímto dnem a konče dnem 27. 3. 2018, tj. 19 a půl měsíce. Právě po tuto dobu byla totiž zde žalobkyně vystavena negativním účinkům trestního stíhání. Ačkoli ve vztahu k uplatněnému nároku na náhradu nemajetkové újmy se neodškodňuje stav nejistoty ohledně výsledku řízení, je třeba zohlednit, že dobu narušení života zde žalobkyně významně prodloužila skutečnost, že zprošťující rozsudek, proti němuž se státní zástupce odvolal, byl písemně vyhotoven až po sedmi měsících od jeho vyhlášení.
39. Pokud jde o soudem I. stupně zjištěné následky způsobené v osobnostní sféře zde žalobkyně, je třeba přiznat relevanci některým z odvolacích námitek žalované.
40. Z výpovědi svědka R. soud I. stupně učinil správná skutková zjištění týkající se toho, že zde žalobkyně po předmětné události ještě chvíli na ranč docházela, ale pak se přestěhovala do xxx a narodil se jí syn a v podstatě přestala na ranč docházet, ačkoli svědka i poté několikrát se synem navštívila. Stejně tak učinil správná skutková zjištění o tom, že trestní stíhání žalobkyně bylo známo v „široké koňské veřejnosti“, možná v rámci celého okresu. Skutkové závěry, které z těchto zjištění soud I. stupně vyvodil ohledně toho, že o trestním stíhání zde žalobkyně se dozvěděla široká odborná veřejnost a že její trestní stíhání mohlo negativně ovlivnit její pověst natolik, že ztratila chuť dále jezdit, však správná nejsou. Širokou koňskou veřejnost nelze totiž bez dalšího ztotožnit s odbornou veřejností. Závěr soud I. stupně ohledně ztráty chutě žalobkyně jezdit v důsledku trestního stíhání je pak čistě hypotetický a ze žádného z provedených důkazů neplyne. Nicméně i tak je nutné uzavřít, že o trestním stíhání žalobkyně se vědělo v rámci široké koňské veřejnosti v dané oblasti.
41. K tíži žalované pak vskutku nelze klást způsob hodnocení zde žalobkyně v trestním řízení slyšeným znalcem Ing. Jiřím Formánkem. Byť se znalec o zde žalobkyni nevyjadřoval právě lichotivě, je třeba připomenout, že věc projednávající soud jeho závěry neakceptoval, mimo jiné i proto, že - jak již uvedl soud I. stupně - znalec nikdy zde žalobkyni jezdit či sedlat neviděl, a rozhodl zprošťujícím rozsudkem.
42. Na druhou stranu soud I. stupně správně zohlednil, že v době trestního stíhání byla zde žalobkyně na mateřské dovolené a že na ni musel působit stres z toho, že bude-li shledána vinnou, může jí být v rámci trestního řízení uložena povinnost nahradit poškozeným škodu. Možnost soudu rozhodujícího o vině a trestu uložit povinnost k náhradě škody v rámci trestního rozsudku je totiž okolností, která trestní stíhání provází a která ovlivňuje to, jak ten, jehož obvinění bylo nakonec shledáno lichým, trestní stíhání prožívá a jaké obavy mu přináší. V případě žalobkyně, která byla na mateřské dovolené a byla nemajetná (její měsíční příjem se pohyboval okolo 5 900 Kč), je zcela

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

evidentní, že uspokojení případných nároků na náhradu škody uplatněné v trestním řízení poškozenými v celkové výši 321 739 Kč bylo zcela nad rámec jejích finančních možností.

43. Odvolací soud s ohledem na shora uvedené uzavírá, že z hlediska újmy žalobkyni trestním stíháním způsobené tak bylo nutné vedle té zátěže, kterou nezákonné trestní stíhání vyvolává u každého takto obviněného v jeho osobním životě, zohlednit, že k trestnímu stíhání žalobkyně došlo v době její mateřské dovolené, kdy byla nemajetná a měla jen minimální příjem, a byla vystavena možnosti uložení povinnosti k náhradě škody, a o jejím trestním stíhání věděla široká koňská veřejnost v dané oblasti, přičemž žalobkyně se jezdeckví a práci na ranči věnovala jako koničku. Ponechat stranou nebylo možné ani skutečnost, že žalobkyně byla původně trestním příkazem shledána vinnou a byla odsouzena a musela se tedy závěru o své vině aktivně v trestním řízení bránit.
44. Tyto okolnosti pak shodně se soudem I. stupně vedou odvolací soud k závěru, že přiměřenou formou odškodnění žalobkyni vzniklé újmy je peněžité zadostiučinění.
45. Odvolací soud se v neposlední řadě neztotožňuje s výtkou žalované, že soud I. stupně porovnával případ žalobkyně s nevhodně zvoleným srovnávaným vzorkem. Na druhou stranu má však za to, že soud I. stupně ne zcela přiléhavě promítl do výše žalobkyni přiznaného odškodnění jednotlivé odlišné znaky obou případů. Ve věci řešené soudem I. stupně pod sp. zn. 31 C 548/2014 byl poškozený stíhán též pro trestný čin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti dle § 147 tr. zákoníku (na rozdíl od žalobkyně byl však stíhán dle druhého odstavce a byl tedy ohrožen peněžitým trestem a vyšší trestní sazbou, neboť mu hrozil trest odnětí svobody na šest měsíců až čtyři léta), délka trestního stíhání byla v obou případech obdobná (ve srovnávaném případě jen o půl měsíce delší) a poškození v obou případech nebyli vazebně stíhání. Ve srovnávaném případě však zásahy do osobnostní sféry poškozeného byly významnějšího charakteru, neboť poškozený utlumil svou uměleckou i technickou činnost (k tomu však přispěla i zdravotní postižení, která utrpěl během dopravní nehody, v souvislosti s níž byl stíhán), měl deprese, problémy se spánkem a trpěl beznadějí. Tomuto poškozenému se dostalo zadostiučinění nemajetkové újmy ve výši 50 000 Kč.
46. S ohledem na ohrožení dvojnásobnou trestní sazbou a rozsáhlejší zásahy do osobnostní sféry poškozeného, a to především v profesním životě, má odvolací soud za to, že přiměřenou výši odškodnění nemajetkové újmy žalobkyni způsobené v oblasti její volnočasové aktivity představuje částka 20 000 Kč.
47. Ze správných skutkových zjištění soudu I. stupně dále vyplývá, že žalobkyně žalobou uplatněný nárok u žalované předběžně uplatnila dne 19. 9. 2018, v důsledku čehož je žalovaná v prodlení s plněním dle § 15 odst. 1 a 2 zákona č. 82/1998 Sb. za použití § 605 odst. 2 o.z. od 20. 3. 2019 – srov. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 4. 2003, sp. zn. 25 Cdo 2060/2001. Soud I. stupně správně tedy žalované uložil povinnost zaplatit žalobkyni úroky z prodlení od uvedeného dne, nicméně v napadeném výroku opomněl uvést jejich výši. Při nápravě tohoto pochybení vycházel odvolací soud z vázanosti žalobním petitem s přihlédnutím k tomu, že dle § 2 nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, stanovená výše úroků z prodlení byla vyšší než žalobkyní požadovaná.
48. Odvolací soud z vyložených důvodů výrok I. rozsudku soudu I. stupně změnil dle § 220 odst. 1 o.s.ř. jen tak, že žalobu o zaplacení částky 20 000 Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně z této částky od 20. 3. 2019 do zaplacení zamítl, jinak jej (tj. co do částky 20 000 Kč s úroky z prodlení z této částky od 20. 3. 2019 do zaplacení) dle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil s tím, že výše těchto úroků z prodlení činí 8,05% ročně.
49. S ohledem na částečnou změnu prvostupňového rozhodnutí rozhodoval odvolací soud jak o nákladech odvolacího řízení, tak i o nákladech řízení před soudem I. stupně, a to dle § 224 odst.

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.

1 a 2 o.s.ř. a § 142 odst. 1 o.s.ř., když vycházel z toho, že výsledek řízení projevující se tím, že žalobkyně dosáhla satisfakce uložením povinnosti žalované nahradit jí zadostiučinění, je nutné hodnotit v souladu se závěry vyslovenými Nejvyšším soudem ČR v usnesení ze dne 5. 2. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, jež bylo publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 40/2014, jako plný úspěch, byť jí nebylo přiznáno plnění v jí požadované výši. Při určení výše odměny za zastupování advokátem vyšel odvolací soud ze závěrů obsažených v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013, dle nichž odměna advokáta za zastupování v řízení, jehož předmětem je náhrada nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup či nezákonné rozhodnutí ve smyslu zákona č. 82/1998 Sb., se vypočte z tarifní hodnoty stanovené podle § 9 odst. 4 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen „advokátní tarif“) a stanovil výši odměny částkou 3 100 Kč na jeden úkon právní služby.

50. Pokud jde o náklady řízení vynaložené žalobkyní v řízení před soudem I. stupně (a v rámci předchozího odvolacího jednání - § 224 odst. 3 o.s.ř.), tyto činí dohromady částku 30 798 Kč sestávající ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč, z odměny za zastupování advokátem ve výši 3 100 Kč na každý z těchto úkonů právní služby: příprava a převzetí zastoupení, sepsání žaloby, sepsání odvolání, účast na odvolacím jednání 3. 7. 2020, účast na jednání před soudem I. stupně ve dnech 23. 2., 6. 4. a 18. 6. 2021 (§ 1 odst. 2, § 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. a), § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu), tj. ve výši 21 700 Kč, z náhrady hotových výdajů na uvedených sedm úkonů právní služby po 300 Kč (§ 2, § 11 odst. 1 písm. a), d) a g), § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu), tj. ve výši 2 100 Kč a náhrady za daň z přidané hodnoty z odměny a náhrad dle advokátního tarifu ve výši 4 998 Kč (§ 137 odst. 3, § 151 odst. 2 o.s.ř., § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb.).
51. Náklady tohoto odvolacího řízení pak činí částku 8 228 Kč sestávající z odměny za zastupování advokátem vždy ve výši 3 100 Kč za sepsání vyjádření k odvolání a účast na odvolacím jednání 15. 10. 2021 (§ 1 odst. 2, § 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. a), § 11 odst. 1 písm. d) a g) advokátního tarifu), z náhrady hotových výdajů na tyto 2 úkony právní služby vždy ve výši 300 Kč (§ 2, § 11 odst. 1 písm. d) a g), § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu) a náhrady za daň z přidané hodnoty z odměny a náhrad dle advokátního tarifu ve výši 1 428 Kč (§ 137 odst. 3, § 151 odst. 2 o.s.ř., § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 235/2004 Sb.).
52. O lhůtách k plnění a paričním místu náhrady nákladů řízení odvolací soud rozhodl dle § 160 odst. 1 část věty za středníkem o.s.ř. (vzhledem k rozpočtovým pravidlům) a § 149 odst. 1 o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné.

Praha 15. října 2021

JUDr. Iva Suneghová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje D. B.